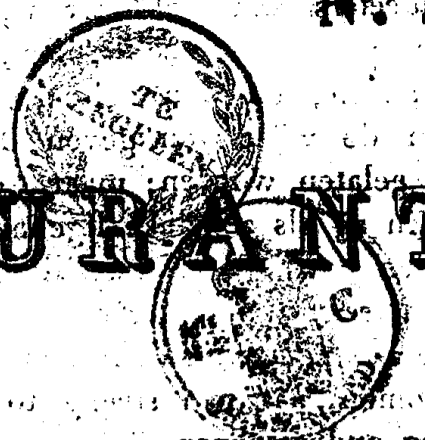

ARNHEMSCHE COURANT.

ZATERDAG 31 JANUARI.

De prijs der Advertentien is, van eenen rij regel, 1.00, en voor elken regel, dat boven 20 cènten, behalve 35 cènten zegelregt, voor elke plaatsing.

De prijs der Advertentien is, van eenen rij regel, 1.00, en voor elken regel, dat boven 20 cènten, behalve 35 cènten zegelregt, voor elke plaatsing.

Ontwerp van wet, betrekkelijk de ondersteuning van behoeftigen.

V.

Wij hebben in verschillende artikelen het ontwerp van wet, betrekkelijk de ondersteuning van behoeftigen, in de hoofdtrekken, onderricht en, in het algemeen, een afkeurend oordeel daarover gevelde. Welligt verlangt men te vernemen, hoe danig dan, naar ons inzien, de zaak geregeld behoort te worden. Wij willen gaarne onze beschouwing mededeelen.

De eerste vraag, die wij ons stellen, is deze: zal de staat de ondersteuning van behoeftigen geheel aan de kerkelijke of of bijzondere liefdadigheid overlaten? Wordt deze vraag toestemmend beantwoord, dan zou de wet niets anders kunnen behelzen dan de regeling van het toezigt over de bestaande diaconiën en andere besturen van liefdadigheid; maar wij zijn van oordeel, dat, in den tegenwoordigen toestand der maatschappij, die liefdadigheid te kort zou schieten en derhalve daarin van staatswege behoort voorzien te worden.

Zal dan elke behoeftige recht op ondersteuning hebben? In een onzer vorige artikelen hebben wij, met het regeringsontwerp, deze vraag reeds ontkennend beantwoord en wij zullen onze gronden, daarvoor in het midden gebragt, niet herhalen; maar ofschoon de behoeftige geen recht heeft op ondersteuning te vorderen, kan de staat daarom toch wel als liberaliteit in eenige behoeften te genoot komen; hierin gelijk staande met den particulier, van wien de arme geen recht heeft op ondersteuning te vorderen, en die toch de bevoegdheid heeft, om het zich zelf ten pligt rekent, zijnen verarmden medemensch in zijne behoeften bij te staan.

Maar zal dan de staat zelf ondersteunen, of dien last, als het ware, overdragen aan de verschillende burgerlijke gemeenten?

Het eerste is onuitvoerbaar. Bedeeling van armen, wil zij onschadelijk blijven, verdient eene nauwkeurige kennis van den persoon, die bedeed moet worden, zijne omstandigheden en behoeften. Indien de staat daartoe in elke gemeente afzonderlijke ambtenaren of colporteurs benoemde, al wilden deze die behoeftigen ook gratis waarnemen, het zou onuitvoerbaar worden voor den staat, de

controle zou moeijelijk, zoo niet onmogelijk, zijn, en de bedelingen veel te hoog worden opgevoerd.

De persoon, die, de ellende voor zich ziende, eene ruime kas achter zich waant te hebben, zal steeds te veel geven, en elke onderstand — die, van bloote ondersteuning, onderhouden wordt — is verderfelijc voor de maatschappij. De behoeftige, die bedeed wordt, moet daardoor niet boven alle zorgen verheven worden, of hij laat de armen slap hangen; en, indien van staatswege de bedeeeling geschiedde, zou de arme, ofschoon hem het recht ontzegd wordt onderstand te eischen, daarop, toch, ten allen tijde, in ruime mate kunnen rekenen. Men zou te ruim geven, omdat men uit de groote kas van het rijk gaf; niet bedenkende, dat, door het overal te doen, per slot de ruimere bedeeeling toch weer op de eigen kas zou neerkomen.

Door aan de burgerlijke gemeenten den last over te dragen, iedere gemeente voor zijne arme ingezetenen te laten zorgen, voorkomt men, van zelf, de te ruime bedelingen en is het gevaar van misleid te worden geringer.

In ons vaderland zien wij in de meeste gemeenten door de particuliere liefdadigheid reeds verscheidene instellingen in het belang der armen in het leven gebragt, en in het bijzonder heeft bijna elke kerk haar collegie van armverzorger, die de liefdegaven der welgezeten leden aan de behoeftige leden der kerk uitdeelen. Dit moet natuurlijk strekken tot aanmerkelijke verligting van den last, dien de staat aan de burgerlijke gemeenten oplegt. Maar zal men dan hen, die den last vrijwillig verligten, den geheelen last opleggen, zoo als de concept-wet doet? Wij begrijpen volstrekt niet, langs welke redenering men tot dat besluit is gekomen.

Om uit het feit, dat de kerk rijk is in werken van liefdadigheid, een recht af te leiden, om haar te dwingen ook liefdadig te zijn, waar zij niet wil, niet mag, — gaat ons begrip verre te boven. Het was dan ook eene onzer grieven tegen de memorie van toelichting, dat zij het betoog hiervan is schuldig gebleven; en wij hadden daartoe te meer reden, omdat de algemeene synode voor de hervormde kerk in 1844 dit recht reeds aan den staat betwist had, en, op voorstel van het provinciaal kerkbestuur van

Utrecht en van den hoogleeraar ROYAKS, een reglement voor de diaconiën had geamuseerd en aan den koning ter sanctie aangeboden, waarbij dergelijke gedwongen bedelingen volstrekt werden uitgesloten.

Om den geest der synode eenigermate te doen kennen, willen wij eenige regelen uit de memorie van toelichting der voorstellers van het reglement aanhalen (pag. 157 der gedrukte notulen). »Diaconiën beheeren christelijke liefdegaven, uitgereikt ten einde handreiking te doen aan de huisgenooten des geloofs, als werken van christelijke liefde. De liefde van u kan niet verplicht worden boven haar vermogen uitreiking te doen. De uitdeelaars werden door de gemeente geroepen, om gaven der christelijke liefde en niet verder uit te reiken. Doch, daarenboven, zij zouden ontrouw zijn aan hunne verplichting, aan het doel der christelijke liefde, indien die gaven werden besteed, om een onchristelijk bestaan te voeden; en dat zouden zij doen, indien zij allen, die behoeftig zijn, moesten verzorgen. Kerkelijke fondsen moeten altijd hun christelijk karakter bewaren; daarom behooren alleen zij de zorg der diaconiën te ondervinden, die zich de handreiking des geloofs niet onwaardig ontaken.»

Wij achten deze redenering volkomen juist. Wanneer men den diaconie den pligt oplegt, ook anderen te bedeeelen, dan dwingt men haar, te handelen in strijd met den aard harer instelling; evenzeer als wanneer men eene rooms-katholieke gemeente noodzaakte, behoeftige protestanten te onderhouden; evenzeer als wanneer men een godshuis, bestemd om oude lieden op te nemen, verplichten wilde om krankzinnigen te bewaren.

Een sustenu, van zulk eene zijde en met eene uitvoerige ontwikkeling van gronden voorgedragen, had, naar ons inzien, in de memorie van toelichting eene wederlegging verdiend, en niet onder den grooten hoop van stelsels, van eene theoretische zijde voorgedragen, met stilzwijgen voorbijgegaan moeten worden.

Maar terwijl wij ons omtrent dit beginsel met de synode vereenigen, geloven wij in een ander opzigt van haar te verschillen. Het schijnt ons, namelijk, toe, dat de synode de onafhankelijkheid der diaconie al te ruim neemt. Het is waar,

als in deelen van liefdegaven, als de tusschen-personen tusschen hen, die vrijwillig geven, en den behoeftige, moet haar in de wijze van geven de meeste ruimte gelaten worden; maar, daarentegen, zijn zij als zedelijke lichamen, die door den aard harer instelling diep in het armwezen ingrijpen, dus zeer nauw met de belangen van den staat in aanraking komen, aan een streng toezigt der regering onderworpen.

Wij zouden het zeer wenschelijk achten, dat dit toezigt bij de wet geregeld wierd, bij voorbeeld, door aan diakenen den pligt op te leggen, alle inlichtingen te geven, die van haar gevorderd mogen worden, een regt van insage in de boeken aan de gemeentebesturen te geven, en de vormen, waaronder een en ander plaats zal hebben, vast te stellen.

Buitenlandsche berichten.

ZWITSERLAND.

Van den Rijn, 23 jan. Den 15den dezer heeft de groote raad van Bern den eersten slag gedaan in zake der *wegevingsherziening*; er werd eensstemmiglijk tot eene uitgebreide herziening en met 182 tegen 17 stemmen tot het benoemen eener commissie besloten, welke een ontwerp van wegeving vaststellen, en, zoo hetzelfde niet door het volk aangenomen mogt worden, een den volke evenzeer ter aanneming of verwerping voor te leggen ontwerp tot verandering van paragraaf 96 der wegeving voorstellen zou. Paragraaf 96 beoogt, namelijk, de bepaling, dat de constitutie door den grooten raad, al naar de behoefte is, moet gewijzigd worden, en daar dit de eenige aanwezig zijnde bepaling over de wijze van verandering der constitutie is, zoo zou de verandering van deze paragraaf zoo vastgesteld worden, dat daarmede op wettige wijze de weg tot eenen wegeving-raad gebaad wierde. De commissie, welke het ontwerp moet uitwerken, bestaat uit 22 radikalen en 20 leden der tegenpartij. De proclamatie is verschenen en in bezadigden toon gesteld.

PRUISSEN.

Manheim, 26 jan. Er heerscht hier algemeen misnoegen over een voorval, hetwelk verleden zaterdag onzen geachten medeburger, den landdagsafgevaardigde von *Sotiron*, gold. Toen hij, namelijk, op beoogden dag, van Karlsruhe terugkeerende, van den spoorweg naar huis ging, werd hij op straat door eenen soldaat met allerlei scheldwoorden, als: hondsvot, schelm, leugenaar, beleedigd; zelfs vermat de aanvallers zich, den geachten man in het gezicht te spuwen. De heer von *Sotiron* had de tegenwoordigheid van gans de bejaardheid, niets anders te antwoorden, dan twee in de nabijheid staande mannen, een gendarme en een burger, als getuigen van het voorgevallene te nemen. Deze aanval tegen onzen waardigen afgevaardigde wekt te meer misnoegen, daar dezelve samenhangt met 's mans officieel gedrag in de standen-vergadering. Reeds gisteren vonden vele burgers zich genoopt, een adres te diere sake aan de Tweede Kamer der standen op te stellen.

Wien, 22 jan. De stedelijke overheid alhier heeft aan Z. M. den koning een voorstel gedaan, houdende het verzoek om openstelling der koninklijke magazijnen tot te gezoet-koming in den oogenblikkelijken nood. Leder is verlangend naar het antwoord op dit voorstel. De militaire magt hier ter stede heeft zich van eene edelmoedige zijde doen kennen: het garnizoen van hier, namelijk, van af 10 januari, 3 pond brood meer ontvangen; deze order werd, echter, eerst later gepubliceerd, zodat er gisteren 1200 commissiebrooden ter uitdeeling aan hetzelfde gereed waren gemaakt, welke het garnizoen aan de armen hier schonk en gisteren aan deke uitgereikt werden.

(Bladz. 21)

ENGLAND.

Londen, 26 jan. De eerste discussie, welke in het Engelsche Parlement hebben plaats gehad, waren de Londen stof tot vele gissingen.

— Verscheidene dagbladen gelooven, dat sir

Peel de meerderheid niet voor zich zal hebben bij de kwestie over de graanwetten; zij geven lange lijsten van conservatieven op, die hem zouden jafvallen.

— De *Morning Post* berigt, dat de markies van *Exeter*, eerste edelman van het huis van prins *Albert*, zijn ontslag zou hebben genomen, hetgeen het gevolg zoude zijn van de redevoering, welke graaf van *Harwick* in het Hoogerhuis tegen het ministerie heeft uitgesproken, de graaf is de vader van den markies.

De *Morning Post* spreekt ook nog van eenige demissien bij het huis der koningin, en voegt er bij: »de beginselen van ontbinding zijn zoodanig in het kabinet aanwezig, dat er bijna niet één der hooge staatsbeambten is, die niet geneigd zou zijn het getal overloopers te vermeerderen.»

Van eene andere zijde zegt men, dat, volgens de berekening der voorstanders van den vrijen handel, de kansen de meerderheid in het Lagerhuis zal staan als 300 tot 250, hetgeen het aannemen van sir *Robert Peel's* ontwerp waarborgt, in spijt der voorstanders van het beschermend stelsel.

— De vereeniging van de Ieren, die leden zijn van den *repeal*, heeft zaterdag te Dublin plaats gehad. Zij hebben besloten, om de aangekondigde maatregelen van het Parlement te bestrijden, indien er geene meer gunstige bepalingen voor Ierland bijkonden.

— Heden middag ten een ure is er op het Foreign-office een kabinetsraad gehouden.

— De hertogin van *Cambridge* is zaterdag avond te Londen aangekomen, na vijf maanden op het vasteland te hebben doorgebracht.

— De koningin heeft op het adres van antwoord van het Lagerhuis geantwoord: »Ik ontvang met genoegen uw openhartig en eerbiedig adres en ik reken met vertrouwen op uwe ondersteuning tot het aannemen der maatregelen, welke tot heil van mijn volk zullen aangeboden worden.»

— In de militaire kringen loopt het gerucht, dat het leger te land met 14,000 man zal versterkt worden.

FRANKRIJK.

Parijs, 27 jan. In de zitting van de Kamer der Gedeputeerden op gisteren heeft de minister van financiën zijne redevoering tegen de strekking van het amendement, door den heer *Grandin* voorgesteld, ten einde gebracht. De heer *Dufaure* gewaagt, tot ondersteuning van het amendement, van nieuwe misbruiken in de laatste tijden. Na nog eenige discussie, werd, echter, ook dit amendement, even als de vorige, verworpen, met 209 tegen 160 stemmen. Bij deze stemming had een vrij ongepast tooneel plaats. Toen, namelijk, de heer *Ladoucette* voorwaarts trad naar de tribune, om voor het amendement te stemmen, deden zich eenige uitjeningen hooren, welke onbehoorlijke handelwijze de voorzitter dadelijk met eene krachtige afkeuring berispte.

— In de zitting van heden heeft de Kamer eerst beraadslaagd over een amendement van den heer *Darblay*, op § 2, waarmede zich de commissie vereenigde; en na eenige discussie is eindelijk de derde volzin van § 2 aldus goedgekeurd: »De Kamer heeft dat het groote geheel van al de werken ten einde zal gebracht worden met eene verstandige bezorgdheid en zonder dat betrouwenwaardige buitensporigheden de goede gevolgen van den heersehenden geest van associatie en de hieruit veyachte weldaden in gevaar brengen.» De 2de § wordt vervolgens in zijn geheel aangenomen. De 3de §, over den financiën toestand des rijk's handelende, werd door den heer *O. Barrot* bestreden, welke de minister van financiën beantwoordde, doch vervolgens insgelijke aangenomen. Bij de discussie over de 4de §, over de aan te bieden wetsontwerpen sprekende, roerde de heer *Tecquerville* de kwestie van het onderwijs en van de nieuwe organisatie der universiteit aan.

— *Abraham* pacha, zal den 1den van de volgende maand Verget-les-Bains verlaten, om zich naar Parijs te begeeren.

— De dagbladen van Algiers van den 20sten, en die van Oran van den 17den, stemmen overeen in het berigt, dat *Abd-el-Kader* terug is getrokken in de kleine woestijn ten zuid-westen van Massara.

— In het dagblad *l'Algerie* leest men het volgende: Men verkeert in de grootste ongerustheid wegens het lot der brigade van den generaal *d'Arbouville*,

waarvan men sedert het laatst van december geen tijdingen heeft ontvangen. Op dat tijdstip bevond zij zich te Djebil-Dira tusschen Nedeot en Setif in denzelfden bergketen, waarin de kolonne van generaal *Levasseur*, zoo zware verliezen heeft geleden door de koude en sneeuw.

— De bisschop van Algerie heeft zich in het klooster van la Trappe de Staoueli begeven, na verscheiden honderdduizend franken schulden te hebben gemaakt. Nog onlangs heeft hij een landgoed voor 100,000 franken gekocht maar niet betaald.

— Wij lezen in een Fransch dagblad het volgende, zonder eenig geloof aan hetzelfde slaan:

»Er is heden in de diplomatieke kringen een gerucht verspreid geworden, dat de koning van Pruisen, ten gevolge van onlusten, die de hoofdstad bevoerd zouden hebben, zich genoodzaakt had gezien, Berlijn te verlaten, en naar Potsdam de wijk te nemen. Er is niets nitvoeriger daaromtrent bekend geworden, maar hetgeen aan deze tijding eenig geloof zou kunnen doen schenken, is de bij allen te weeg gebrachte ontsteltenis, wegens de godsdienstige congregatiën, die te Berlijn in concilie zijn vergaderd, en door de provinciale geestelijken, die over het antwoord des konings op hunne eischen ontzield waren.

— Men leest het volgende uit eenen brief van Guadalupe, gedagtekend van 23 december: De aardbevingen herhalen zich; den 17den dezer maand, desnamiddags ten 2 ure, heeft men twee zeer sterke, ofschoon korte schuddingen gevoeld; indien zij een weinig langer hadden aangehouden, zoude men eene tweede ramp van 8 februari hebben te betrouwen gehad; het waren de zwaarste schokken, welke men sedert dat onheil heeft gevoeld. De muren der gevangenissen zijn gespleten. Den 19den heeft men nog weder eenige ligte schuddingen gevoeld.

— Te Djidjelli in Algerie is den 6den januari eene vreeselijke gebeurtenis voorgevallen. Ten drie uren des namiddags, op het ogenblik dat een daverend barstte, is de blokhuis in het blokhuis *Kalfe* gelogen, en heeft op zijnen togt vier kisten met ammunisie in brand geslagen. Eene verschrikkelijke uitplofing heeft angst en waarden verspreid. Men schoot van allen kant, en werd af de muren afgevoerd. Vief berinden zich in eenen hopeloozen toestand; de nonier is in dezen nacht overleden; alles is in het blokhuis aan stuk geslagen; gelukkig is echter eene vijfde kist met artillerie ammunisie behouden gebleven, anders zou het er nog veel ergter hebben uitgesehen.

BELGIË.

Brussel, 28 jan. De sociëit *l'Alliance* heeft gisteren eene algemeene vergadering gehouden, zoo tot stemming over eenen voorstel tot de verkiezing ter vervulling van een opengevallen plaats in den gemeenteraad, als ook ten aannemen van de discipline maatregelen. Tot het gezegde candidaatschap heeft de heer van *Doornick*, koopman in hantwaren, de meerderheid van stemmen verkregen; de tweede, door de commissie voorgestelde, was de heer *Verstraeten de Maun*, notaris voor de schepvaart. Vervolgens heeft de commissie kennis gegeven van haar ingeleverde klagen, dat *Verstraeten de Maun* verzuim van de aangevane verbindenis van eer, bij de jongste verkiezingen hunnen invloed zoude besteed hebben, ter gunste van andere kandidaten, dan die van de *Alliance* bepaald had. De *Observateur*, het orgaan der liberale partij en bepaaldelijk van de sociëit in het bijzonder, verklaart zich niet omtrant de gegrondheid van die klagen, maar verzoekt, dat men met de *Alliance* op nieuw bevestigd te zien, dat de beginselen, welke de sociëit gesticht is, de eenparige en hartelijke instemming ontmoet hebben van de vergadering, welke bestaan voortaan voor de zegespraak der hooren gevoelens van gewisse waarborg zal zijn.

»Eene bijkomende redewisseling heeft den gemiddelen en gemeente raadman *Verstraeten de Maun* aangeleiding gegeven tot eene verklaring over zekere door hem in zijne laatsigenoemde hoedanigheid gebezigde beleefheids-betogingen tegen een bij de jongste verkiezingen uitgesloten methoeder (*deheven*). Het gemiddelde dagblad zegt, dat die verklaring de vergadering niet algemeen voldaan heeft, maar beluigt terecht, zijner zijds, even weinig over de vergadering, vandaan te zijn.

en doet het grondbesluit, dat geene kiezers-bijeenkomst, hoe achtenswaardig ook zamengesteld, zich in alle omstandigheden een regterschap mag aanmatigen over de verrichtingen van den benoemde in den bezem van het verkozene ligchaam en in de uitoefening van zijne functiën. De benoemden, zegt het, zijn gemagtigd van het volk; een tijdstip komt, wanneer zij aan hunne magtigings afzandige rekenschap van hunne handelwijze schuldig zijn; het is dat der herkiezing. Alsdan doet de kiezers-bijeenkomst uitspraak; maar zij doet uitspraak ter eerste instantie; de meerderheid van het ligchaam der kiezers beslist in appel. Dit was ook wat met warmte werd voorgestaan door de heeren *Bartels* en *Roussel*, twee der meest radical-gezinde societits-leden, en bij het overgrootste meerdertal ingang vond. De *Observateur* zegt ten slotte: »wij zouden eene andere uitkomst betreurd hebben; want indien tegen de liberale en constitutionele beginselen zanddruisende theoriën sommigen van onze vrienden mogten wegsliepen, soude het ons niet mogetijk zijn tot zoo ver met hen te gaan.»

De *Wiltien* menschengeheugen zacht, ofschoon door aafhondend regenweder onaangenaam, is in dit jaargetijde hier de luchtgesteldheid. Voor ettelijke dagen heeft men reeds te dezer stede, en te Luik, een onweder gehad. Men leest, dat in den tuin van een landhuis bij *Charleroi*, voor acht dagen, van den kouden grond de heerlijkheid van omtrent eenen gewonen bos schoone aspersies is ingezameld; en dat, in denzelfden tuin, de aardbeziënplanten, genoemd *perpetals*, vruchten opleveren als in de beste dagen van november.

Binnenlandsche berichten

Amsterdam, 29 jan. De kunstschilder *J. Schoenmaker Doyer*, die reeds meermalen bliken van ervarenheid in het historische schilderen heeft gegeven, houdt zich in dit oogenblik bezig met een hoogst belangrijk werk, te weten, het vervaardigen van eene zeer kapitale schilderij met levensgrootte beelden voorstellende *Kenau Hasselaer*, op de muren van *Haarlem*, stichtende, terwijl het gezicht op het heilige *lijf* te zijn. Naar het oordeel van hen, die dit nog niet voltooide gewrocht reeds hebben megezien, zoude het in de vruchten, dat de kunstenaar hoopt tot door dit zijn werk te inoogsten.

— Een onzer berigtgevers uit *Gravenhage* had dezer dagen gemeld, dat men weten wilde, dat de oorzaak van het overlijden van den jongen prins *Willem Frederik* moet worden toegeschreven aan eenen val, bij gelegenheid van gymnastische oefeningen. Ofschoon onze corrépondent dit berigt slechts bij wijze van gerucht heeft medegedeeld, voldoen wij evenwel gaarne aan den ons van sene geachte zijde gewiten wensch, en deelen aan onze lezers de bij ons uit eene echt-*Orba* ontvangene verzekering mede, dat de overledene prins bij zijne gymnastische oefeningen nimmer het minste letsel heeft bekomen. (A. H. B.)

Gravenhage, 25 jan. Door Z. Exc. den minister van oorlog, zal op maandag, 9 maart aanstaande, per reglement worden aanbesteed: de laterantie van 688 paarden, gedurende de jaren 1846 en 1847 bij de korpsen kavallerie en artillerie benoedigd, te weten: aan het 1ste regiment dragonders, telken jare 53 paarden; 2de regiment 53; 3de regiment 57; regiment rijdende, 53; 6de regiment 53 paarden in het jaar en 688 in de twee jaren. Onder die te verstaan paarden zullen zich aan het laatstgenoemde korps, ieder jaar, moeten bevinden 33 trekpaarden. De voorwaarden der aanbesteding liggen ter lezing, zoo in de bureau van de gouverneurs der provincien, als aan het ministerie van oorlog te *Gravenhage*.

Door de raadkamer van het provinciaal gerechtshof in *Zuid-Holland* moeten dezer dagen naar de openbare terechtzitting verzonden zijn, de personen van: 10. *Maria van Antwerpen*, oud 24 jaren, en hecopp dienstmeid; 20. *Neelje de Calle*, oud 40 jaren, wascherme; 30. *Antonia Sengelenberg*, oud 75 jaren, kookster; 40. *Gerit Reeder*, oud 43 jaren, kookster; en 50. *Maria Hendrika Wyarda*, weduwe van *Jacques Bartholomy*, oud 50 jaren, kookster. Al deze personen zijn met uitzondering van de derde, thans alhier in hechtelinge. Zij werden beschuldigd, de eerste, ter zake van misdriaf, gepland ten huize van haren meester; tijdens zij bij denzelfden voor loon in dienst was; de overigen, ter zake van misdriafheid van go-

zegt misdriaf, door het, des bewiit, verhalen van het gestofene; de 2de daarenboven ter zake van eenvondigen diefstal. Dit de instructie dezer zaak moet gebleken zijn, dat de eerste beklagde van af november 1844 tot het laatst van juni 1845, tegen een vast loon is in dienst geweest bij *J. H. G. Behrens*, instrumentmaker en winkelier te *Gravenhage*; dat laatstgemelde onderrigt geworden zijnde, dat hij door de eerste beklagde werd bestolen; met aanwijzing van het huis, waartheen de ontvreemde voorwerpen gebragt werden; hiertan aangifte gedaan heeft, waarop, bij een ingesteld onderzoek, eene menigte hem toebehoorende en door hem herkende voorwerpen zijn gevonden in het bezit van de tweede, derde, vierde en vijfde beklagde; dat door de tweede beklagde reeds onderscheidene dier voorwerpen waren verkocht; dat de eerste beklagde hare misdaad voor den regter heeft bekend, opgevende de door haar ontvreemde goederen grotendeels in bewaring te hebben gegeven aan de 2de beklagde, die haar tot stelen zou hebben aangeret; en de voorwerpen, ten huize van den 4den en de 5de beklagde gevonden, aan eerstgemelde ten geschenke te hebben gegeven; dat de 2de beklagde bekend heeft, de voorwerpen van den 4den beklagde te hebben overgenomen en eenige daarvan verkocht te hebben, wetende, dat zij afkomstig waren uit den winkel van *Behrens*; dat de 3de, 4de en 5de beklagden niet in staat geweest zijn, de herkomst aan te toonen der gestolene voorwerpen, die in hun bezit zijn gevonden; en dat daarenboven in het bezit van de 2de beklagde gevonden is een vrouwen-zak, die door de huisvrouw van *D. Sartier* voor haren eigendom herkend is.

De twee laatste beklagden hebben in 1813, als beaekuldigd van geldsnoeijerij, voor het provinciaal gerechtshof te regt gestaan; doch zij zijn te dier zake, uit hoofde van onvoldoend bewijs, vrijgesproken.

— Volgens officiële opgaven bestond de Nederlandsche koopvaardij-vloot; op ultimo december 1844, uit 1815 schepen, metende 181,819 lasten.

In 1845 zijn er 81 nieuw aangebouwde schepen in de vaart gekomen, metende te samen 5053 lasten, waardoor het opgemaelde getal schepen geklommen is tot 1896; te samen inhoudende 186,872 lasten.

Intusschen zijn, volgens de in den loop van het jaar 1845 ingekomen berichten, door verongelukkig slooping en buitenlandschen verkoop, buiten de vaart geraakt 27 vaartuigen, metende 1686 lasten.

De Nederlandsche koopvaardij-vloot bestond derhalve op den 31sten december 1845 uit 1869 schepen, inhoudende 185,186 lasten, en is dus gedurende het jaar 1845 vermeerderd met 54 schepen, inhoudende 3367 lasten.

Onder de in 1845 nieuw in de vaart gekomen schepen bevinden zich, als volgt:

1 fregat,	metende 379 lasten,
7 barken,	» 1586 »
2 brikken,	» 212 »
5 schoopers,	» 413 »
35 koffen,	» 1731 »
en 31 smakken, tjalken, enz.	» 732 »

1 fregat,	metende 169 lasten,
1 bark,	» 198 »
1 brik,	» 201 »
1 brigantijn,	» 112 »
16 koffen,	» 805 »
1 smak,	» 26 »
en 6 tjalken,	» 170 »

De vaart onder Nederlandsche vlag is, voor zoo veel de beladen scheepvaart betreft, in 1845; bij vergelijking met 1844, weder vermeerderd, als: bij inklaring met 286 schepen en 19,064 tonnen, en bij uitklaring van 150 schepen en 20,757 tonnen. Ook de vaart onder vreemde vlag, de in- en uitklaringen te samen genomen, heeft in 1845 eene vermeerdering opgeleverd, van 23,697 tonnen.

Gravenhage, 29 jan. Het provinciaal gerechtshof in *Zuid-Holland* heeft heden uitspraak gedaan, in de zaak van *J. Gersthagen*, stoker van de stoomboot *de Rijn*, beschuldigd van moedwillige brandstichting in een gebouw, van welke zaak vroeger in het breedemelding gemaakt is. Op grond, dat zijne schuld niet wettig en overtuigend is bewezen, heeft het hof denzelfden vrijgesproken en zijne dadelijke in-vrijheid-stelling bevolen.

— Uit *Delft* meldt men, dat gisteren morgen in

de Nieuwe kerk aldaar, na aankomst van het vorstelijk lijk, in tegenwoordigheid van Z. K. H. prins *Frederik der Nederlanden* en hoogstedezelfs betrekkingen, de lijkst in den koninklijken grafkelder is bijgezet, nadat Z. Exc. den minister van justitie, daarin bijgestaan door den secretaris generaal van dat departement, de kist met het rijks-zegel had verzegeld. Bij die treurige plegtigheid waren tegenwoordig: de graaf *P. H. van Limburg Stirum*, hofmaarschalk van HH. KK. HH. prins en prinses *Frederik der Nederlanden*, en mr. *H. van Berkel*, burgemeester der stad *Delft*, als commissaris van den koninklijken grafkelder.

— Uit het *Weekblad van het Regt* no. 673, blijkt: 1°. dat de Hooge Raad, Kamer van burgerlijke zaken, bij arrest van 20 november jl., beslist heeft, dat artikel 10 der wet van 27 december 1817, op het stuk der registratie, waarbij bepaald is, hoe het bestuur te handelen hebbe, wanneer door de belanghebbenden, in eere nalatenschap, binnen eenen voorschreven termijn, in het geheel geene aangifte voor het successieregt is geschied, niet van toepassing is in het geval, in artikel 14 der wet uitgedrukt, waarin bereids aangifte is gedaan en beëdigd, maar waarin door het bestuur de onvolledigheid derzelve wordt beweerd;

2°. Dat bij vonnis der arrondissements-regtbank te *Leiden*, beslist is, dat bij niet-verschijning van de gedaagdesse, de daadzaken, die hierdoor niet tegengesproken zijn, niet voor zoodanig bewezen moeten worden gehouden, dat daarop de echtscheiding konne worden uitgesproken.

Rotterdam, 28 jan. Voor de arrondissements-regtbank alhier, is dezer dagen de volgende belangrijke patent-kwestie behandeld.

De heer *W...*, gezagvoerder op een der stoombooten, toebehoorende aan de Nederlandsche stoomboot-maatschappij, en als zoodanig op het *blanco-patent* dier maatschappij varende, was door de administratie ter correctionele terechtzitting gedagvaard, wegens het uitoefenen van het schippersbedrijf, zonder daartoe behoorlijk van patent voorzien te zijn.

De regtbank heeft, na de verdediging der gedaagde, voor wien mr. *Thooft* optrad, gehoord te hebben, beslist, dat hier geene overtreding bestond, aangesien het *blanco-patent* eener naamloose vennootschap haar ontslaat van alle verdere verplichting om een afzonderlijk patent voor het vervoer te water te nemen, waartegen de bewering der administratie, dat dit laatste patent het vroegere last- en tounengeld vervangen heeft, niets afdoet, daar de nieuwe belasting beoordeeld moet worden, naar de materie, waartoe zij nu behoort, dat is naar het patentregt; — verder, dat, al bestond er overtreding, (des niet) aan nog niet de gedaagde aansprakelijk zou zijn, maar de maatschappij, die het bedrijf door hem uitoefent.

Leeuwarden, 27 jan. Wij vernemen uit eene zekere bron, dat vele *Friesche* boeren, die in het na-jaar van hunne geboorte verdragen, diegenen uitgevocht hebben, welke op den grootsten afstand van de moederplant gegroeid waren, om dezelve tot poters van een volgend jaar te bewaren, bevinden, dat dezelve zich tot heden zeer goed houden, en alzoo de hoop voeden, dat men in den volgenden zomer en oogst geen gebrek aan aardappelen hebben zal, ten minste zoo de noodlottige aardappelziekte, als door dezen of genen schadelijken invloed onderhouden, zich waerchoopt niet andermaal openbaren moogt.

Kampen, 28 jan. In den nacht van 11. zaterdag op zondag, is op het huis *Meerburg*, te *IJsselmuide*, een brutale inbraak begreefd, welke door de werkzaamheid der politie gelukkig werd verijdeld. De veldwachter heeft bij die gelegenheid eene anede in den arm bekomen, terwijl de booswichten door de lafheid van zijnen adjuvant zijn ontkomen.

Dezer dagen zijn te *Hoogveen* 160 à 170 man uit het *Hollandsche* veld aangekomen, elk met eene gladgeschuurde spade op den schouder, om van den burgemeester werk te vragen bij de kanalisatie van *Drenthe*. — De secretaris liet, bij yreeze van oproot, de trom bergem, waarmede men des zondags dorp gemeente naar de kerk oproept, en de burgemeester deed de verzoekers berigten, dat zij zich in ploegen zouden verdeelen en een putbaas benoemen, als wanneer ZEd. Achtb. met de uitverkorenen zouden onderhandelen. Na onderhandeling, is ZEd. Achtb.

naar Assen... informatie te bekomen...
wilt de heer...
terugkomst...
de kubiek...
dag 55...
beiders...
dat arbeid...
niet voor...
Enschede...
voortvo...
gemeld...
een boer...
hegevat...
Epe...
menschen...
oer...
het dorp...
en vervolg...
driedubbel...
en de com...
teroren...
elders...

Ingezonden stukken.
Overijsselsche spoorweg.
Als een vervolg op hetgeen wij ontrout dien spoorweg in no 238 (van 1845) van dit blad hebben medegedeeld, zijn wij thans weder in staat gesteld, het navolgende, betrekkelijk deze aangelegenheid, te kunnen melden:
De plans en profielen voor de lijnen van Deventer langs Zutphen, den linker IJssel over volgende, tot Arnhem, zijn onlangs, ter goedkeuring der rigtingen, aan Z. M. aangeboden, terwijl de opmetingen en karteringen, betreffende de grond-plans, grootendeels zijn volbragt.
Hierbij valt op te merken, dat de lijn van af Zutphen naar Arnhem westelijk van den steenweg loopt, tot aan een punt aan den Rozendaalschen weg te Velp, van waar dezelve zich in tweeën splitst, de ééne op het station te Arnhem, altijd westelijk van den steenweg, en de andere, dien weg snijdende, door het Arnhemse broek naar de Sabelspoort en de waardjes aan den Rijn, gerigt is. Deze laatste rigting, wordt verre weg boven de eerst aangeduide verkoren, uit hoofde van derzelver meerder gerief voor den handel bij een laag station aan de rivier, wegens het vermijden der bezwaren, welke bij de grondeigenaren, langs de eerste rigting, soms zouden kunnen ontstaan; en dewijl de rigting naar het bedoelde lage station oneindig minder kostbaar, dan die naar het tegenwoordig hooge, zoude wezen. Het bestuur (van den Nederlandschen Rijnspoorweg) schijnt het denkbeeld van dit lage station te hebben aangegeven, en te wenschen, dat de hooge regering daarin toestemde, terwijl van wege het bestuur der Overijsselsche spoorweg-maatschappij de noodige pogingen zijn aangewend, om dit doel te bereiken.
De plans en profielen der lijn van Raalte tot Amelo snellen tegen de helft der maand maart gereed zijn, en zoodanig aan Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken worden opgezonden, om daarop de hooge goedkeuring te verkrijgen, zijnde het veldwerk door de landmeters bijna verrigt, waarnaar de kartering der grond-plans zal plaats vinden.
Lange de lijn van Raalte naar Deventer zal dat veldwerk benevens de kartering ook weldra afgevolpen zijn.
De rigting van Amelo naar Enschede, welke voorloopig den bijvat der hooge regering heeft afdagen, is uitgebakend en zullen de vereischte plans en profielen deser lijn, omslreeks het evengenomde tijdstip, almede aan Z. Exc. den voormelden minister tenzelfden einde als de overigen worden ingezonden.
Hiermede zal dan de natuurkundige rigting van den Overijsselschen spoorweg geheel aan de hooge bekrachtiging des konings onderworpen zijn, behoudende het gedeelte van Enschede naar de grenzen, omwaadte kwart uurs lang zijnde, en waarvan de juiste rigting afhankelijk is van de onderhandelingen ontrout de Duitse aansluiting, welke trouwens den gewenschten uitslag alreeds belooft.

Uit deze beknopte opgaven zal men de aanzienlijke vorderingen ontwaren, welke de werkzaamheden van dezen spoorweg, sedert ons vorige bericht, wederom

demerkt hebben. Een vaststeer merkt op, dat op de bevolkte streken, welke als weg doorloopt, op de vijf belangrijkste handelssteden: Arnhem, Zutphen, Deventer, Zwolle, Kampen, en de nog nijvere Tweentsche fabriekplaatsen, als het Eerschede, welke allen aan den spoorweg gelegen zijn, een bereyden in aanmerking neemt de kansaan de heeren *Balthema en Comp.*, de concessie in verband tot den aanleg van eenen ijzeren spoorweg van af Zwolle over *Wapenveld Assen naar Groningen, enz.*, dat mak groont eenen spoorlijn van af Arnhem over *Nijmegen, Groen, Becht, ter verbinding met de Middellburg, Venlooschen* spoorweg, (te) verwachtten is, en dat de *Overijsselsche spoorweg* Holland met Noord- en West-Duitschland verbindt, dan vbrzeker moet men erkennen, dat niet vele spoorwegen op het vasteland van Europa mogen gezocht worden, en eenen teingende behoefte aan vermeldde gemeenschap te voorzien, meer te zullen verzoeken, en grootere voordeelen dan de onderhavige, aan de actiehouders, te zullen opleveren.

Levend begraaven.
Volgende officiële statistiek opgaven zijn, bezien in Frankrijk, sedert 1838, 94 personen (blijven) levend begraaven en alleen door onvullige omstandigheden gered. Onder dit getal waren ter 35, die van zelf uit huizen schijn doodde toestand ontwaakt zijn, op het oogenblik, waarop men met de begrafenis begondertien zijn, ontwaakt ten gevolge der zorgen, doordunne nasste betrekkingen aangewend, zoodat, alom dat de kist viel, vasten zij waren bedolven, waegen zijn opgewekt door de steenen, welke zij, ontvingen; toen men het doodskled in de kist vastmaakte; zij door stikking toevallen, welke zij in de kist kregen; 19 door toevallige vertraging der begrafenis; zes door opzettelijke vertraging, uit hoofde van twijfel aan huns dood.

Wat weet men ten dezen opzichte van de levend begraaven in Nederland? Niets. Men denkt er niet aan, en het graf zwijgt. In den cholera-tijd begreep men spoedig, en het gevaar van schijn dood te zijn, was daarbij des te grooter, omdat een cholera-besmettelijk op een doode gelijkt.

Zou het niet wenschelijk zijn, dat men mocht voor gewone tijden, als voor tijden van epidemien, zulke inrigtingen gemaakt werden in steden en dorpen van Nederland, als men er thans, veer in Duitschland, vindt?

Men vindt lijkenhuizen en lijkenwolkers en Wai-mar in Wirtzburg, in Hamburg, in Frankfurt aan den Main, enz.

In Weimar is men het eerst begonnen voor lijkenhuizen, daarna in Munchen en Hamburg voor twee, in Frankfort voor tien, enz. De kosten voor zedese inrigting is niet veel hooger dan dertig gulden. De maker van deze inrigtingen in bovengenoemde steden is de werkzaamheidige ziszen, sedert vier jaren alhier woonachtig, zoodat de gelegenheid, om hier en in omringende plaatsen eenige voorzorgen te nemen, zich zeer gemakkelijk aanbiedt. Wij zenden de stedelijke regering en alle plaatselijke of provinciale besturen hierop opmerkzaam te moeten maken.
Arnhem, 23 januari 1846. Dr. SCHULTENA.

Advertentiën.

De HERBERG en UITSPANNING DE BRAAK, buiten Doosborgh, aan den Straatweg naar Arnhem, bestaande in veertig HUIS, STALLING, KOEPEL en uitgestreken TUIN.
Zal, in het openbaar, worden geveerd en verkocht op Woensdag den 18den Februarij 1846, bij inzetting en op Woensdag den 18den Februarij 1846, bij 109 slag, beide des voormiddags ten 11 uur, te Doosborgh, in het Heeren Logement.
Narigt is te bekomen aan het kantoor van den Notaris KETJEN te Doosborgh.

Op Woensdag den 18den Februarij 1846, des voormiddags om 11 uur, zal te Doosborgh, in het Heeren Logement, voor den tijd van een Jaar, in HUIJEN worden gepresenteerd.
Een WINKELHUIS en ERVE, Wijk C, No. 325, te Doosborgh, in de Ooipoortstraat, bewoond door Mevrouw de Wed. KUYPER, te aanvaarden 1 Mei 1846, of vroeger. De Maander kan des verklaarers, den Winkel en den Voorraad tegen taxatie overnemen.
Narigt is te bekomen aan het kantoor van den Notaris KETJEN te Doosborgh.
ZEGGHEE VOORT.

In Arnhem worden AGENTEN gevraagd in SUIKER, STROOP en ROONIALE WAREN. — Adres, met franco-brieven, Leffers A Z, bij den Boekhandelaar P. A. M. van Oude, in de Rijnstraat, te Arnhem.
Ongeteekende Brieven komen in geene aanmerking.
Op zeer voorleplige Voorwaarden wordt ter OVERNEMING aangeboden een welbekende MANUFACTOOR-WINKEL, met het HUIS voor vele Jaren in huur, staande op een der beste plaatsen binnen de Stad Arnhem. Om inlichting te verzoeken, zieh bij den uitgever dezer, onder de Letters W. Z. Briaun franco.

Ter Waarschuwung.
Men leze het Tijdschrift, DE REFORMATIE, October 1845, waarin Ds. H. P. SCHOLTE, in het onderwerp, de Mensch, de Gereformeerde leer in de handelingen, en daarin, tegen de leer van den Heiligen Geestes, Cascochismus, (Zondag 3. Maag 5) openlijk verklaart, dat GOD ADAM geschapen had in eenen staat, dat hij, als zijde een natuurlijk mensch, eens gebod niet kon volbrengen, uit kracht van zijne onvolkomenheit, zoodat hij uit de hand van zijnen Maker was voorgekomen.
Dit vindt men in zijn geheel in het werkje van den heer SMIT van Zwolle, in December 1845 bij A. REGTER uitgekomen.

DILIGENCE-BERICHT.
De Ondergeteekende maakt bij deze aan het geëerde publiek bekend, dat het Bureau zijner Onderneming, van af 10. Februarij ainstaatte, VERPLAATST is naar het Logement, No. 10, op de Lage Markt te Nijmegen; in welk Logement zijn oudste Zoon het bedrijf van KASTELEIN uitoefent, en wien hij, de vrijheid neemt aan te bevelen in de gunst van alle Reisigers en Voerlieden, aan welke hij eene prompte en cirtiele bediening durft beloven. — De Diligence vertrakt, als van ouds, ten 8 ure van Arnhem, en des namiddags na aankomst der Booten van Rotterdam te Nijmegen.
Arnhem, 31 januarij 1846.
D. BRONKHORST.

Schouwburg te Arnhem.
Onder Directie van den Heer ROSEVELDT, Oud-Lid en Eerste Komiek van den Koninkliken Schouwburg.
No. 10 in het Abonnement.
Op Zaterdag den 3sten Januarij 1846.
Ter Beneficie voor den Heer ROSEVELDT, den Zoon, en Mevrouw ROSEVELDT.
Met doortlopend Abonnement:
DE ERUISVAARDERS,
Beroemd Tooneelspel in vijf Bedrijven en negen Afdelingen, door A. F. O. KATZBERG.
Om de grootheid der Voorstelling kan er geen Nastaak plaats hebben.
De gewone pauzering na de achtste Afdeling.
Aanvang ten half zeven ure.

G. J. A. BEIJERENCK, Boekhandelaar te Amsterdam, heeft alom verzonden:
De GAAAF van LEYCESTER in NEDERLAND, door A. L. G. TOUSSAINT.
3de Deel, 1ste gedeelte, in gr. 8°, met vignet f 3.75.
Het tweede gedeelte van het derde of laatste Deel is ter perse en volgt spoedig.

G. W. VAN DER WIEL, Boekhandelaar te Arnhem, heeft alom verzonden:
Den tweeden druk van het eerste Nummer der Maandlijksche Uitsage van Leerscheden, tot behooren van de gelijche kennis en Christelijk leven, zijnde eene Hoedsche over de onbezorgdheid in zaken des tydelijken levens, door den Wel Eerw. Zeer Gel. Heer J. STEENMEIJER, Predikant te Arnhem.
Het 2de Nummer, eene Leerrede van den Wel Eerw. Zeer Gel. Heer J. J. PRINS, Th. Dr. en Predikant te Rotterdam, verscheit binnen weinige dagen. Behalve reeds genoemde Broekturen, hebben ook de ERABE te Leiden en de Hooperaren van HENGEL en SCHOLTEN aldaar, zich welwillend gelieven te verbinden, het zij dit jaar of het volgende, de een of andere nummer te verspreiden af te staan.

De intekening staat open bij alle soliede Boekhandelaars des Rijks a 10 Cents, en buiten intekening a 15 Cents.
Winkelhuis te Arnhem.
Den 30 Jan. 5 El 9 Palm 0 Damm, gew. 14 gov. 0 D.
Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.